

Υπάρχει ελπίδα για την Κορώνεια;

«Την πρώτη φορά που τα είδα, δεν πίστευα τα μάτια μου» μας λέει ο ογδοντάχρονος ψαράς από τον Άγιο Βασίλειο, παραλίμνιο χωριό της Κορώνειας. «Νόμιζα ότι είχα εφιάλτη. Χιλιάδες νεκρά πουλιά, άλλα νεκρά, άλλα να ψυχορραγούν! Έκλαψα από απελπισία, νοιώθοντας το φοβερό θανατικό που έπεσε στα αθώα πλάσματα να σκοτώνει και την τελευταία ελπίδα για τη λίμνη μας!».

Πράγματι, οι στρατιωτικοί γνωρίζουν ότι το ηθικό του ηρωικά αντιστεκόμενου πολιορκημένου εχθρού συντρίβεται πλήρως και η πόλη παραδίδεται, αν του δώσεις την ψεύτικη ελπίδα ότι έρχεται βοήθεια. Στην περίπτωση της Κορώνειας, οι τοπικοί κάτοικοι συγκλονίστηκαν, όταν η λίμνη στέγνωσε το καλοκαίρι του 2002. Δεν απελπίστηκαν, γιατί οι «καλές» βροχές του επόμενου χειμώνα την ξαναγέμισαν σε κάποιο βαθμό. Η εικόνα όμως των χιλιάδων νεκρών πουλιών και των εκατοντάδων ψαριών που κείτονταν γύρω και μέσα στη λίμνη θα απέλπριζε και τον πιο ψύχραιμο θεατή.

Η ψυχρή έκθεση των συμβάντων έχει ως εξής: οι θάνατοι των πουλιών και των ψαριών συνέβησαν το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου. Οι απώλειες υπολογίζονται σε 16.000-28.000 άτομα που ανήκουν σε 34 περίπου είδη πολλά από τα οποία είναι σπάνια. Κινητοποιήθηκε αμέσως η Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας-Θράκης και ενημέρωσε τις αρμόδιες αρχές προτείνοντας τα πρώτα μέτρα όπως απομάκρυνση των ζώντων πουλιών από τη λίμνη, συγκέντρωση και καύση των νεκρών πουλιών και διερεύνηση της αιτίας του φαινομένου.

Συγχρόνως, η Ομοσπονδία με το επιστημονικό της προσωπικό (με επικεφαλής τον Δρ. Περικλή Μπίρτσα) και τους θηροφύλακες της ανέλαβε πλήθος άμεσων δράσεων για την υλοποίηση αυτών των μέτρων. Έντονο ενδιαφέρον έδειξαν και οι οικολογικές οργανώσεις. Άμεση ήταν η παρέμβαση του Νομάρχη Θεσσαλονίκης κ. Π. Ψωμιάδη και του αρμόδιου αντινομάρχη κ. Γ. Μπίκου οι οποίοι έθεσαν σε συναγερμό τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχίας. Αξιοσημείωτο είναι ότι προσωπικό ενδιαφέρον έδειξε ο Υπουργός Υγείας κ. Ν. Κακλαμάνης επισκεπτόμενος την περιοχή, ο οποίος έδωσε την εντολή σε υπηρεσία του υπουργείου του να διερευνήσει το θέμα και τους κινδύνους που απειλούν τη δημόσια υγεία. Οι αρχές οχυρώνουν με απαγορεύσεις την Κορώνεια ώστε να αποτραπεί η επέκταση της καταστροφής σε άλλους υγροτόπους, η επαφή του ανθρώπου και των αγροτικών ζώων με το νερό της λίμνης και η τυχόν κατανάλωση ψαριών και θηραμάτων.

Τα αίτια του θανάτου των πουλιών και των ψαριών ερευνούν διάφοροι φορείς. Μια πρώτη εικασία είναι ο σχηματισμός μέσα στη λίμνη βιοτοξινών από το βακτήριο *Clostridium botulinum* ή και από κάποια είδη πλαγκτού που αυξήθηκαν υπερβολικά. Εικάζεται ότι ο σχηματισμός άφθονων βιοτοξινών ευνοήθηκε από συνδυασμό ευνοϊκών παραγόντων όπως ρύποι από βιομηχανικά και αστικά λύματα, μείωση του όγκου του νερού, υψηλή περιεκτικότητα αλάτων κ.ά.

Πόσο σπάνια είναι μια τέτοια οικολογική καταστροφή; Σύμφωνα με τις έως τώρα πληροφορίες μας είναι όντως σπάνια σε παγκόσμιο επίπεδο. Όσον αφορά την Ελλάδα έχουν αναφερθεί πολλές περιπτώσεις θανάτων πουλιών, αλλά περιορισμένου αριθμού, που οφείλονταν σε ατυχήματα βιομηχανικά, σε δηλητηριασμένα δολώματα εναντίον εντόμων του εδάφους και αρουραίων, και σε μανιακούς σπλοφόρους. Η

Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, η αρχαιότερη και με το πλουσιότερο αρχείο οικολογική οργάνωση της χώρας, αναφέρει μόνο μία όμοια καταστροφή, εκείνη που συνέβη το 1980 στη Λίμνη Κερκίνη.

Αισθανόμαστε θλίψη για την κατάντια ενός αλλοτινού οικολογικού παραδείσου της άλλοτε παραγωγικότερης σε ψάρια ελληνικής λίμνης. Δεν απαισιοδοξούμε όμως, γιατί ελπίζουμε ότι η Νομαρχία και τα αρμόδια Υπουργεία έχουν επιτέλους κατανοήσει ότι η υπόθεση της Κορώνειας δεν παίρνει άλλη αναβολή. Η οδός για τη σωτηρία της Κορώνειας βρίσκεται στη λήψη μέτρων (π.χ. βιολογικοί καθαρισμοί, περιορισμός της άντλησης νερού) που καταπολεμούν τα βαθύτερα, τα πρωταρχικά αίτια, της υποβάθμισης. Ευχόμαστε σε όποια σχέδια σωτηρίας της λίμνης να δίνεται προτεραιότητα σε μέτρα που είναι ώριμα και να αποφεύγονται μη τεκμηριωμένα έργα καθώς και παρεμβάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη γειτονική λίμνη Βόλβη. Πολλά από τα μέτρα αυτά πρέπει να παρθούν αμέσως αντί να περιμένουμε την έγκριση των πιστώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Π. Α. Γεράκης